

Slov. kršč. soc. zveza.

V Gornjemgradu se je ustanovilo zadnje nedelje dne 1. septembra bralno društvo, ki bo raztezalo svoj delokrog čez Novošifto, Sv. Frančišek in Gornji grad. Na ustanovni zbor je prišel tudi predsednik Slovenske krščansko-socialne zveze državni poslanec dr. Korošec, ki je v daljšem govoru dokazoval potrebo samouka. Naša društva nam morajo izobraziti sodelavce, da se preustroji družba človeška v krščansko-socialnem smislu. Potem so se vršile volitve in po volitvi je imel novoizvoljeni predsednik navduševalec nagovor na navzoče. Nastopili so tudi pevci novega društva, ki so zelo dobro rešili svojo nalogo. Novemu društvu želimo, da bi vedno in vestno vršilo svojo visoko nalogo, prepojiti naše ljudstvo s krščansko-socialnim duhom!

Politični ogled.

Deželni zbor štajerski. O bodočem zasedanju deželnega zbora štajerskega piše „Novi Slov. Štajerc“, s katerim je deželni poslanec dr. Jurtela v ozki zvezi, tako-le: Deželni zbor štajerski je sklican na 16. septembra t. l. na daljšo zasedanje. Prav nič pa se ne sliši, ali bo poleg običajnega proračuna in gospodarskih zadev razpravljalo o drugih nujnih zadevah. Gotovo je posebej za nas spodnještajerske Slovence zelo važno, da se spremeni volilni red za deželnozbornske volitve in tudi volitve za okrajni zastop. Z vsjo silo se mora skušati odpraviti krivično razmerje pri deželnem šolskem svetu, kjer smo popolnoma brezpravni. Slišali bi tudi radi, kako daleč je napredovala sklenjena ustanovitev kmetijske slov. šole. Nujno potrebna je uravnava Pesnice v srednjem delu. Brez števila je drugih, za nas prevažnih zadev.

Katoliška stranka češka. Katoliška stranka češka sklicuje posvetovanje svojih zaupnikov na 28. septembra v Prago. Vsak volilni okraj ima enega glavnega zaupnika, torej je vseh 75, ki so izvoljeni vsak v svojem okraju.

Nevarnost vojske. Iz Harbina se poroča, da vsi Kitajci, ki služijo pri Rusih kot kuharji, hišniki itd., zapuščajo službo ter se vračajo v domovino. — Svoj odhod opravičujejo s tem, da bo v kratkem izbruhnila vojska. Enak pojav se je mogel tudi zapačiti pred kitajsko vojsko leta 1900.

Nova vinska postava se je razglasila dne 31. avgusta in stopi s 1. decembrom t. l. v veljavo.

Mala politična naznanila.

Dne 28. avgusta. Danes so se začele v Sofiji slavnosti dvajsetletnice kronanja bulgarskega kralja. — V Belgrad prihaja mnogo beguncev iz Črne gore, ki poročajo, da je položaj v deželi silno opasen. — V og. listu „Egyeters“ se huduje neki vseučilišni profesor na dr. Benkoviča, ker je posetil shod stranke prava v Zagrebu in govoril za ločitev Hrvaške od Ogrske. — Na Irskem so se zadnji čas pojavili nemiri. Vzrok je nezadovoljnost z angleško vlado. Zapri so že več oseb.

Dne 29. avgusta. Dalmatinski in nižjeavstrijski deželni zbor sta sklicana na dan 9. septembra. — Rumunski kralj Karol pride 25. septembra na Dunaj in obišče našega cesarja. — Bukovinski deželni zbor bo sklican na dan 16. septembra. — V Bogenju na Tirolskem je priredila krščansko-socialna stranka shod, na katerem je zahtevala, da se nova vinska postava tekem 14 dni razglasi. — V Petrogradu se je vršila te dni obravnava proti 8 revolucionarjem, ki so nameravali umoriti carja. Štirje so bili obsojeni na smrt, štirje pa na ječo od 4–8 let. — Na Francoskem se je pojavil med vojaštvom upor.

Dne 30. avgusta: Grški princ Jurij se je poročil s princesinjo Marijo Bonaparte. — Včeraj se je v Würzburgu zaključil krasno uspeli nemški katoliški shod. — V Vratislavi so včeraj odkrili spomenik l. 1866. padlih avstrijskih in pruskih vojakov.

Dne 31. avgusta: Z Dunaja se poroča, da bo državni zbor sklican 15. oktobra. — V Zadru so hoteli Italijani poslanca Perica vreči v morje, ker je na ulici hrvaški govoril. — V Spodnji Gvineji, ki je last Španske, so se domačini spuntali. Dne 27. so jih Španske čete popolnoma porazile. — V Odesi na Ruskem so zopet prišli na sled tajni revolucionarni družbi, v kateri je bilo več odličnih oseb. — Danes se je podpisala angleško-ruska pogodba.

Dne 1. septembra: Letošnje jesenske avstrijske školovske konference bodo na Dunaju sredi meseca novembra. — V francoskem lovskem polku št. 7 se je uprlo 300 mož. — Arnavtska banda je napadla srbsko vas Mavrovo in ubila dve ženi. — Turška vojaška četa je pri vasi Bova uničila bolgarsko četo. — Perzijskega velikegavezirja so danes v glavnem mestu Teheranu umorili, ko je zapustil državni zbor. Nemiri v deželi se širijo. — Na Portugalskem so upeljali za delavce starostno zavarovanje.

Dne 2. septembra: V Leitomišlju so napadli socialdemokrati češkega katoliško-narodnega poslanca Stojana. Njegovi somišljeniki so ga komaj rešili. — Na Dunaju se vrši sedaj obravnava proti rumunskim visokošolcem zaradi nemirov, katere so povzročili na vseučilišču v Lembergu. — Češki de-

želni zbor bo sklican na dan 16. septembra. — Jutri pride srbski ministrski predsednik Pasić na Dunaj, da se pogovori z avstrijskim zunanjim ministrom zaradi trgovske pogodbe med Avstrijo in Srbijo.

Dne 3. septembra: Nagodbena pogajanja se pričenejo dne 10. septembra. — V Trstu so sinoči naredili Italijani demonstracijo proti Slovincem. Policija je 25 nemirnežev zaprla. — Vojno ministrstvo taji, da bi bil kedo umrl pri letošnjih manevrih, pač pa jih je nekaj zbolelo, kot navadno pri tako velikih vajah. — Na Reki so Italijani demonstrirali proti Hrvatom. Vojaštvo skrbi za mir. — V okraju Černikov na Ruskem so revolucionarji umorili 2 generala.

Nemiri v Maroku.

Položaj v Maroku je izredno zapleten. Novi sultan Muley Hafid si pridobiva vedno več privržencev. Muley Hafid je brat sedanjega sultana Abd el Asisa, ostale brate je dal Abd el Asis zastrupiti, ko je zasedel prestol. Predno se Muley Hafid prestola popolno polasti, mora prikorakati v glavno mesto Fes, kjer ga morajo duhovniki (uleme) za sultana priznati. Maghzena, poveljnika mesta, mora zapoditi, svojega brata pa se na ta ali oni način iznebiti — zažalovati ali zastrupiti. Toda to ni glavno. Največje težave dela zdaj francoska posadka. Če je namreč Muley Hafid mož, ki hoče v Maroku napraviti red, potlačiti upor Rajzuljev in drugih rodov, se bo gotovo tudi z Evropejci spoprijaznil, ki so dejansko najboljšo jamstvo za neodvisnost Maroka. Ni je namreč niti ene velevlasti, ki bi Francozom privoščila Maroko. Kaj bo napravila Francoska, ako Muley Hafid izjavi, da hoče pomagati, da se algezijska pogodba izvede? —

Da je položaj sila neugoden za Francijo, kažejo se silno nasprotujoče vesti, ki prihajajo iz Maroka. Francoski listi brez izjeme pišejo, da je novi sultan sovražnik Evropejcev, da namerava napasti francosko vojsko in da treba črtati algezijsko pogodbo. Francozi menijo, da je zdaj algezijska pogodba brezpredmetna in brezpomembna, ker je odstavljen sultan, s katerim se je sklenila. Francozi bi tako radi povzročili, da bi se sešla nova konferenca, pri kateri bi Francozi svoj sedaj ugodni položaj v Maroku izkoristili zase. Toda velika težava je v tem, da Angleška Francozov ne podpira. Angleški list „Times“ piše, da se je algezijska pogodba sklenila brez ozira na tega ali onega sultana; smisel pogodbe je, da se v Maroku napravi red, in če bo novi sultan Muley Hafid velevlasti v tem podpiral, ni pouda, da bi se algezijska pogodba črtala.

Casablanca, 31. avgusta. Boj dne 28. t. m. je bil grozen. Ni se prej vedelo, da bo napad tako silen. Francozi so vzeli zasede sovražnika ter so mu vzeli top, ki je pričel streljati. Tedaj se je pa maroška kavalerija spustila v beg. Ogenj topništva je dosegal bežečega sovražnika na 4 kilometre daleč. Tedaj so pa konjeniki in pešci, skriti v grmovju, nenadoma od vseh strani pridrli na plano ter so pričeli streljati. Francosko topništvo in pehota sta odgovorila na ogenj. Marokanci so se borili hrabro, morali so se pa umakniti, kajti na obzorju so se pojavile nove sovražne čete. General Drude je odposlal na pomoč križarja „Gloire“, ki je ves dan streljal na oddaljene sovražne čete. Nastal je zaglušen ropot. Marokanci so se počasi umaknili. Bitka je bila končana od 17. uri zvečer. Francozi so imeli tri mrtev ter 12 ranjen. Ubityh je bilo 12 konj. Izgube Marokancev so ogromne.

Casablanca, 2. septembra. V bližini mesta se še nahaja 3000 sovražnih čet.

Tanger, 2. septembra. Novi sultan Muley Hafid pozivlja domačine, naj Francozov pri Casablanci ne napadajo; ako pa bodo Francozi prodirali v notranjo deželo, naj se pripravijo za boj. Stari sultan Abd el Azis se pripravlja za odhod iz prestolnice Fes v Rabat.

Casablanca, 3. septembra. Admiral, poveljnik fladrij pred Casablancjo, brzojavil: Včeraj je prišlo do novih spopadov pred mestom. Med rodovi v sredini dežele se pojavljajo nemiri. — Rais-Ulijeva moč vedno bolj raste, ker se mu pridružujejo rodovi.

Pariz, 3. septembra. Francoska vlada pošlje celo brigado v Maroko, da posede obrežna mesta.

Razne novice.

Čeljski dr. Kukovec marsikatero izusti, kar se pozneje izkaže kot neresnica. Tako se je tudi na shodu v Saleški dolini govorilo, fla je stranka poslala na Nemeški študirat nekega gospoda združništva. Toda z ozirom na to vest dobimo danes naslednje pojasnilo: „Obžalovanja vredno je, da se strankarstvo vlačil v združno delo in sem vedno odločen nasprotnik vmešavanja strankarstva v združništvo in bom, dokler bom na združnem polju deloval, to stališče zavzemal. Kot slovenski združni uradnik nisem pristal nobene stranke in grem povsod predavati, naj me kličejo pristaši te ali one stranke. Z Narodno stranko in „Narodnim listom“ nimam nobene zveze. Političnega dela se popolnoma izogibljam, ker združna načela zahtevajo, da združni uradniki pustijo politiko na stran, pač pa delujem in sem vedno pripravljen delovati za povzdigo združništva med Slovinci brez razlike strank, sta-

nov itd.; radi tega je brezpomembna v cenjenem listu priobčena izjava g. dr. Kukovca, za katero jaz nisem odgovoren. Vlad. Pušenjak, potovadni učitelj in revizor Zadrugne zveze v Celju, urednik lista „Zadruga“. Opomba uredništva: Vemo, da g. Pušenjak dosedaj še res ni zanašal v združništvo strankarstva. Toda čeljska Zadruga zveza obstoji po svojem vodstvu razven dveh iz samih pristašev Narodne stranke, in zato bo nam g. Pušenjak priznal, da že v tem tiči veliko strankarstva! In da je vodja Jošt v kljub vsem popravkom, izjavam, in v kljub vsem surovim člankom „Domovine“ vendar eden najboljših vnetih, četudi previdnih liberalcev, je dejstvo, katero se ne da utajiti in ki nam ne more pridobiti zaupanja v celjsko Zadrugno zvezo. V zadnjem času osnujejo se posojilnice za celjsko Zadrugno zvezo brez vednosti naših somišljenikov in pogosto proti njim! Mi obžalujemo, da so razmere take in obžalujemo, da je g. Pušenjak prišel v take razmere.

Zvišanje tarifov na južni železnici za tovarno blago. Južna železnica bo zopet zvišala vožnino za tovarniško blago. Najmanj se bo poznalo to zvišanje pri blagu, ki se narači v celih vagonih. Zato nastaja opravičena potreba, da se kmetijske potrebščine sploh le naračujejo združenim potom v celih vagonih.

Učiteljska mesta. Razpisana so: mesto del. učitelja v Podgorju pri Slovenjgradu (tretji pl. r.) do 20. t. m.; del. učiteljsko mesto v St. Ožbaldu nad Ivnikom (III. pl. r.) do 30. t. m.

Gg. organisti, pozor! Cecilijino društvo za lavantirsko školijo priredi letos od 23. do 27. sept. v Mariboru (dvorana kat. del. društva) II. poučni tečaj za gg. učitelje, organiste, pevovodje in prijatelje cerkvene glasbe sploh. Pouk bo obsegal harmonijo, modulacijo in kontrapunkt (pridava g. K. Bervar); moral, teoretično in praktično, nauk o dirigiranju in pevskih vajah (g. F. Trop); o vežbanju na klavirju in o tematičnem orglanju, o metodičnem pevskem pouku v soli (g. H. Druzovič); o ljudskem pevskem v cerkvi ter o cerkveno-glasbenih postajah (g. F. Spindler). Želeli je, da se oglasi obito udeležencev. Za brezplačno stanovanje je preskrbljeno. Kdor ima štraklov obrednik za organiste, naj ga vzame seboj. Vsa nadaljna pojasnila v zadevi tega tečaja daja č. g. Frančišek Trop, stolni kapelnik v Mariboru.

Koroški Slovinci bijejo hud boj za svoj narodni in gospodarski obstanek, in najkrepkejša opora v tem hoju jim je tednik „Mir.“ Stane na leto 4 krone. Ker je prejšnji urednik Ekar odpuščen, in je postala pisava lista zopet poljudna, priporočamo ga vsem rodoljubom in bralnim društvom v krepko podporo. Pokažimo na ta način tudi dejanski svojo ljubezen do koroških Slovincov!

Imenovan je za duhovnega svetovaleca č. g. župnik na Polzeli Jos. Atteneder.

Duhovniške vesti. Župnijski vikar v St. Vidu pri Ptujju je postal p. Alfonz Svete, dosedanji župnijski vikar p. Andrej Branik je postal kaplan. Iz St. Vida v Ptuj je premeščen za kaplana p. Pij Vakselj, iz Ptuja v Neunkirchen na Nižjeavstrijskem je premeščen p. Mansuet Zöhrer.

Slomšekova zveza se imenuje društvo katoliško-mislečega učiteljstva na Slovenskem. Zveza ima dne 7. septembra ob 10. uri dopoldne v mali dvorani hotela Union v Ljubljani sejo. Preds. zvezi je učitelj in državni poslanec Fr. Jaklič.

Učiteljski shod v Radovljici. Liberalno učiteljstvo iz vsega Slovenskega je imelo dne 25. avg. shod v Radovljici. Zbor je pozdravil g. Senekoviča, predsednika družbe sv. Cirila in Metoda, in liberalni govornik je seve naglašal, da je družba zdaj v pravih rokah in da so akademiki — mladi dijaki — bodoči voditelji naroda in svobodne misli. Glavni govor je imel učitelj Pesek iz Narapelj pri Ptujju. Naglašal je, da „proti klerikalizmu ni druge moči, kot prosvetno delo, — potem se bo naš narod otresel svojih škodljivcev.“ Norčeval se je, da „vse uči vero: cerkev, stariši, šola, državne in deželne oblasti, celo od novorojenca se zahteva verska obljuba.“ Ko se je govornik naprej rogala, fla „po Kristusovih besedah cerkve niti peklena vrata ne bodo premagala“, nastala je viharna veselost, kajti liberalni učitelji so prepričani, da jo zmagajo oni.

V kn. šk. dijaško semenišče so na novo sprejeti petošolci: Alojz Kranjc iz Biše, Jožef Rehar iz Smartna v Rož. dol., Jožef Petrovič iz Ptuja; četrtošolci: Rakun Franc iz Smartna na Paki, Satler Franc od Sv. Antona v Slov. gor., Janez Ortan iz Hoč; tretješolci: Frano Groblar od Sv. Jurija p. (Tab., Miha Maček iz Pilstanja, Janez Rančigaj iz Gomilkega, Franc Stiglic od Sv. Ksaverja, Jernej Plahuta iz Braslovč; drugošolci: Adolf Moric od Sv. Petra pod Sv. g., Jožef Babšek iz Makol, Konrad Kolšek iz Polzele, Janez Goršič od Sv. Miklavža pri Ormožu, Feliks Senekovič od Sv. Ane na Krembergu, Alojz Hrašovec od Sv. Jurija ob Sč., Janez Ručigaj iz Vranskega, Jožef Rudolf iz Slivnice p. M., Jernej Črnko iz Jarenine, Jožef Sketa iz Braslovč, Alojz Mlakar iz Laporja, Jožef Črnjavič od Sv. Križa pri Ljut., Alojz Sunčič od Sv. Križa pri Ljuto-meru.

Desetletnico srečno prestane mature so praznovale 18. t. m. učiteljice v zavodu č. šolskih sester v Mariboru. Koleginje so se vsa leta, kar so poznale tamošnje učiteljice, ljubile prav iskreno. Bile so med seboj kakor sestre, vse za eno in ena za

vse. Predno so se l. 1897. po dovršenih študijah razšle na vse kraje, obljubile so ohraniti spomin na prošla vesela leta ter se za gotovo sniti po preteku desetih let. Prišle so tedaj 18. avgusta, da se po dolgem času zopet vidijo in skupno obiščejo zavod, kjer jim je minula najlepša doba mladosti. Prav gostoljubno in prijazno so bile v samostanu sprejete. Prišle so: g. Alojzija Cvetko, učiteljica v Vučji vasi na Murskem polju; Pia Haulinger, uradnica pri Eskomptni banki v Gradcu; Ana Koser, učiteljica v Dechantskirchen; Marija Kocmut, učiteljica v St. Juriju ob Ščavnici; Marica Godec, učiteljica v Lembahu; Marija dr. Poljančeva, soproga c. kr. profesorja v Mariboru; Amalija Šket, učiteljica pri Sv. Juriju ob juž. žel.; č. sestra M. Kopitar, učiteljica pri č. š. sestrah; č. sestra M. Skrobar, učiteljica pri č. š. sestrah; Marija Vanian, učiteljica pri St. Petru na Zg. Stajerskem. Eno tovarišico, č. sestro Hieronimo Ulago, pa že dolgo krije hladni grob. Lahka ji zemlja! Spominjajoč se preminule kolegine so ostale položile krasen šopek na njen grob. Posebno se je še obžalovalo, da so bile nekatere tovaršice zadržane vdeležiti se jubileja. Le prehitro je v prijazen in živahen razgovor potekel dan in prišla je ura slovesa. Ob razstanku so si segle vse še enkrat v roke in slovesno obljubile, da se hočejo čez deset let zopet sniti. Dal Bog, da ne manjka takrat nobena, posebno pa je želeli in upati, da se nobena od dragih tovaršic ne preseli v večnost. Iz srca pa želimo, da se vse snidejo zopet zdrave, veselo in zadovoljne, kakor so prišle takrat v nedeljo. Končno se še mora izreči iskrena zahvala preč. materi prednici za prijazen in prisrčen sprejem v samostanskih prostorih. M. G.

* **Liberalne laži.** Poročilo „Narodnega Lista“ o shodu S. K. Z. v St. Juriju ob juž. žel. je seveda povsem zavito in po Spindlerjevo prikrojeno. Prva laž je, da dr. Benkovič namenoma ni ločil Kmečke zveze od proste agrarne (kmečke) zveze; pač pa je večkrat ta razloček povdarjal. Druga laž je, da je dr. Benkovič zamolčal, da Roblek in Ježovnik nista pri agrarni zvezi; pač pa je to povedal, obenem pa povedal, da si Hribar, dva Srba in še neki drugi ne upajo pristopiti k agrarni zvezi. Tretja laž je, da je dr. Benkovič Srba iz Dalmacije predstavljal kot prava Srba iz kraljevine; o tem sploh ni bilo treba govoriti, ker vsak pristaša S. K. Z. ve, da kraljevina srbska svojih poslancev ne pošilja na Dunaj. Četrta laž je, da je dr. Benkovič hujskal zoper Robleka in Ježovnika; pač pa ju je v celem govoru komaj omenil. Peta laž je, da je dr. Benkovič o shodu brzojavil „Slovincu.“ Šesta laž je, da je shod pripravil dr. Povalec in da hoče v deželni zbor priti; shod je priredila S. K. Z. Seveda je „Narodnemu Listu“ neljub velikanski uspeh shoda; odtoč tu zavijanje in hujskanje s pomočjo laži. — Poročilo „Domovine“ o tem shodu istotako diši po zdražbariji. Poslanec dr. Benkovič na shodu ni priznal resničnosti članka „Domovine“ „Maribor“ o narodnem delovanju v Mariboru, in resničnost napadov na dr. Korošca in prof. dr. Verstovška. Pač pa je pošteno prijel za ušesa Narodno stranko, pozivajoč jo, naj pometa pred svojim pragom v Celju, ožigosal je njeno in njenih pristašev v Mariboru, Celju, Brežicah in drugod popustljivost proti Nemcem in nemčurjem in pokazal na zvezo Narodne stranke z nemčurji za časa volitev. Seveda tetka „Domovina“ vse to zamolči in z zavijanjem hoče delati zdražbo, kar se ji seveda ne bo posrečilo.

* **Zadružna zveza v Celju in Zveza slovenskih posojilnic v Celju.** „Domovina“ in „Narodni List“ neprenehoma trdita, da „Slovenski Gospodar“ laže in namišljene laži debelo tiskata. Vse to je grdo obrekovanje. Laže tisti, ki vedoma drugače govori ali pa piše, kakor misli. „Slovenski Gospodar“ ne piše nikdar vedoma neresnice ali nikdar ne laže. Pač pa se včasih zmoti, kar se vsakemu listu prigodi, ker ni o vseh zadevah in dogodkih dobro poučen. Zgodilo se je, da so nekateri dopisniki parkrat zamenjali Zadružno zvezo z Zvezo slovenskih posojilnic. „Domovina“ se radi tega huduje in našteva celo vrsto lažij, katere je baje zakrivil „Slovenski Gospodar.“ Toda po krivici. Pri celjskih zvezah je vse zvezano med seboj in tako zamotano, da ni čudno, ako se kdo zmoti. Vse posojilnice, ki so pri Zvezi slovenskih posojilnic, so ob enem članice Zadružne zveze v Celju. V odborih obeh zvez je več istih odbornikov. Prvi letopis Zadružne zveze v Celju iz leta 1905. se imenuje 16. letopis. Iz tega sledi, da je Zadružna zveza le nadaljevanje Zveze posojilnic. Zadružna zveza kupuje hiše, čeprav trdi „Domovina“, da se ne bavi in se po obstoječih zakonih tudi ne sme baviti z ničemer drugim, kakor s pospeševanjem slovenskega združništva, organizacijo in revizijo istega ter z osredotočenjem denarnega prometa med seboj. Pri teh razmerah ni čudno, ako se kdo zmoti v tem labirintu. Res je le Zveza slovenskih posojilnic lastnica tiskarne in Zveze trgovine v Celju, toda nekateri odborniki Zadružne zveze sede v odboru Zveze posojilnic in imajo prvo besedo pri tiskarni in trgovini. Zato naj se Zadružna zveza ne dela tako nedolžno. „Domovina“ hoče utajiti, da je bil Schöff odpuščen, ker je bil pristaša „Slovenskega Gospodarja.“ Trudi se zastoj. Dr. Vrečko, ki ima prvo besedo pri Zvezni trgovini, je baje sam rekel Schöffu, da bi se ne pečal s politiko. Razni liberalci, med njimi Spindler so pravili Schöffu, da bo moral iti, in v pismu, s katerim je bil odslovljen, je stalo, ker je Vaše stališče nevedržljivo. Nihče ni prej rekel, da je bil Schöff

nesposoben; to si je „Domovina“ izmislila. Resnica je tudi, da je dal ravnatelj Jošt nekemu podrejenemu uradniku, ki je bil prošil za izstop iz službe, pred holočenim rokom slovo samo zato, ker je ta uradnik pisal pismo vikarju Gorišku.

* **Liberalna Zadružna zveza v Celju.** Politično glasilo te zveze, „Domovina“, pravi, da se mora posojilnici vlaškim goditi slabo, ker je sklenila prositi, da naj se vlagajo v posojilnice tuji pupilarni denarji. S takimi izvajanji spodkopava „Domovina“ tla liberalni celjski zvezi. Na letošnjem obnem zboru je bila soglasno sprejeta sledeča resolucija: „Redni občni zbor Zadružne zveze v Celju, ki se vrši 13. junija 1907. v Mariboru, sklene, da deluje Zadružna zveza na to, da dobijo posojilnice pupilarne denarje.“ Sedaj pa vprašamo na isti način, kakor „Domovina“: Ali se liberalni Zadružni zvezi v Celju in njenim posojilnicam res tako slabo godi, da morajo prositi že za pupilarne denarje?

* **Bivši okrajni glavar Vistarini v Brežicah** biva sedaj na Dunaju, in ni pobegnil v Ameriko. Kakor izvemo iz zanesljivega vira, se je preiskava zaradi poverjenja denarja proti njemu ustavila, ker je Vistarini položil manjkajočo svojo. Zaradi oškodovanih posestnikov se je obrnil državni poslanec g. dr. Korošec na namestništvo in je setljaj gotovo, da dobijo posestniki prizadeto škodo povrnjeno, v kojo svrhu so se poslali vsi akti okrajnemu glavarstvu v Brežice, da natančno poizve, komu in koliko je bila storjena škoda.

* **Svarilo.** C. kr. ministrstvo za notranje zadeve je izvedelo, da se v kratkem namerava po Avstriji živahno prigovarjati k izseljevanju v Maryland v Združenih državah in to zlasti poljedelcem, poljskim delavcem in poslom. Poizvedbe pa so dognale, da v splošnem razmere za izselnike v Marylandu nikakor niso ugodne, kajti državnica slovi daleč na okrog zaradi svojih zapuščenih farm in naselbin. Zemlja je namreč vsled brezvestnega izkoriščanja po večini izsesana in izžeta. Z umetnimi gnojili bi se še lahko dosegli lepi uspehi, posebno s sadjarstvom in pridelovanjem zelenjave, ker se ti pridelki vsled dobrih prometnih zvez in bližine velikih mest prav lahko spravijo v denar. Seveda je treba za taka podjetja primerne denarja in povrhu obilo dela in truda. Vsled takih razmer je treba skrajne previdnosti, predno se kdo odloči za izselitev v to deželo.

* **Somišljenike,** ki se zanimajo za ureditev prodaje užigalic Slovenske krščanske socialne zveze in drugega družbinega blaga, prosimo, naj naznanijo Slovenski krščanski socialni zvezi in Ljubljani svoje naslove, da jih povabimo na sestanek, ki se bo v tej zadevi v kratkem vršil. Posebno vabimo k temu posvetovanju katoliško narodno dijaštvo. Dobrodošli tudi pismeni nasveti.

* **Sodba o „Domovini.“** Celjska klepetulja „Domovina“ je morala tudi o tržaških delavskih razmerah nekaj povedati, na kar je dobila od tržaške „Edinosti“ zapopran odgovor, v katerem se nahajajo tudi besede: „... „Domovino“ vendar ženira (je sram) naravnost povedati, kar v resnici misli, in kar je jasno razvidno ne le iz nje opazk o naši narodni delavski organizaciji, ampak iz vsega nje vedenja pod sedanjim uredništvom, da naj bi namreč mi (Tržačani) naše delavstvo popolnoma prepustili socialni demokraciji.“ Torej tudi v Trstu spoznajmo hinavstvo „Domovine“ in njeno ljubezen do socialdemokracije!

* **Tržne vesti.** Položaj vseh tržišč označimo jako kratko, kakor sledi: Cene se dvigajo, tendenca jako krepka, ponudbe skromne, kupci se branijo kot likor se morejo, kupuje se sproti in najpotrebnejše. Bilanca žetve nam kaže, da je dala pšenica slabšo letino, kakor lansko leto, kar se najbolj zreali v cenah in tržnem položaju. Pričetek tedna nam je prinesel hipne poviške cen. Berolinski trg je dvignil naglo cene pšenici za skoraj 3 marke in rži za 8 mark. Ta poskok je vplival skoraj na vsa tržišča, da je sledila tudi Budimpešta, ni treba posebej povdarjati. Berolinsko visoko ceno je povzročilo jako neugodno vreme, ki onemogočuje spravljavanje letine. Poznejši dnevi so sicer prinesli padce cen ali cene so le višje, kakor prejšnji teden. Nemir tržišč in pa tudi spekulacija prinašata danes največjo korist kmetovalcu, ki se kaj radovoljno muza, ker imajo njegovi izdelki letos nepričakovano visoko ceno in skupiček bo dober, seveda — ako se tržni položaj ne izpremeni. Navadno se je mislilo, da se mora kmetovalec zadovoljiti kmalu po žetvi z nizkimi cenami. A letos to pač ne velja. Današnji položaj tržišč je velika zagonetka mlinom in kupčiji. Za seboj imamo 2 dobri letini in vladalo je mnenje, da so zaloge blaga še velike in danes te visoke cene. Glavni vzrok, da se zdi kupčiji in mlinom pre malo blaga na trgu, je pač ta, da ga kmetovalci ne pripeljejo, ampak ga drže doma v zalogah. Imajo vsaj miši in podgane dobre čase. Kakor smo omenili zgoraj, so tržišča morala zopet popustiti v cenah. Pšenica ima jako neznan promet. Tendenca jako krepka, ponudbe so vedno skromne, ali zadostujejo, ker se kupci branijo visokih cen, saj danes se zahteva še 12 glđ. Rž je jako visoka v ceni, ker konsum potrebuje to blago. Promet je precej dober in vsled tega bo cena pač ostala, ako ne bo šla še višje. Oves sicer ne najde kupcev in je konsum jako padel, vendar cena je visoka. Turšica si je vzela za zgled druge in si misli, ako so drugi dražji, zakaj bi pa bila še jaz poceni, kar navzgor. Veliko si sicer ni pridobila, vendar cene so postale stalne. Letina še vedno dobro

kaže in se bo koruze precej pridelalo. Pri moki se posledica draginje žit najbolj kaže ne toliko v cenah mlinskih izdelkov, ampak v tem, da konsum rabih le nizke vrste moke, višje (belejšje) vrste pa zastajajo. Mlini imajo sedaj velike zaloge srednjih mok, temnejše pa gredo izpod rok. Posebno pa gre ržena moka jako hitro izpod rok. Mlini bi se radi iznebili finejših vrst pšenične moke, če tudi z žrtvami, konsum noče ničesar slišati, ker konsument se brani današnjih cen. Mlini vsled tega vedno delajo z manjšim obratom. Otrobi in klajna moka se jako živahno zahteva in plačujejo se najvišje cene. Blaga seveda primanjkuje. Živina na Dunaju: Minoli teden se je dovedlo manj živine na trg in posledica je bila, da so cene poskočile, ali prodrle niso v polni meri, ker se je konsum branil plačati višje zahteve in je vsled tega padel. Posebno so vsled tega trpeli hrvaški in bosanski voli. Svinj se je sicer dovedlo več, ali med temi manj rejenih, vsled tega je posebno mast in slanina dvignila cene.

* **Ježovnikov shod pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu** dne 1. t. m. se je vršil med občnim zborom Posojilnice in tombolo za ubogo šolsko dečo, da se je tako privabilo nekoliko ljudi. Navzoči so pokazali s svojimi vprašanji, da ne zaupajo Ježovniku. Tako se ga je vprašalo, zakaj Ježovnik ni bil navzoč pri glasovanju za podporo kmetom, ki so bili po umah poškodovani Res je namreč, da Ježovnik pri tem glasovanju ni bil niti navzoč. Toda kaj je odgovoril Ježovnik? Rekel je, da se o takih predlogih sploh ne glasuje! To Vam je poslanec! Ako ne ve, da se glasuje, potem je pomilovanja vreden, ali pa ve in ni hotel odgovoriti, potem pa je govoril neresnico! Naj naši poslanci osvetlijo na pristojnem mestu, kako govori Ježovnik neresnico svojim volilec! Glasovanje o podporah se je vršilo, a Roblek in Ježovnik nista bila pri glasovanju. Obregnil se je tudi ob Roškarja, menda v zahvalo za to, da je Roškar govoril tudi za Ježovnikove volilec, medtem ko je Ježovnik zanemarjal svojo dolžnost. Ježovnik je priznal, da niso vsi poslanci njegovega kluba pri državno zborni Kmečki zvezi, ampak samo nekateri. Kak upliv je imelo zborovanje, dokazuje to, da kmetje iz onih okrajev želijo, naj kmalu priredi Kmečka zveza tam svoje zborovanje!

* **Poslanec Pišek** se udeleži dne 8. t. m. shoda češkomoravskih kmetov na Velehradu.

* **Župnijski izpit delata** te dni č. gg. Evald Vračko, kaplan v Jarenini, in Jakob Rauter, kaplan v St. Ilju v Slov. gor.

* **Hmeljarstvo.** Hmelj v Savinjski dolini se je zadnje dni plačeval povprečno že nekoliko višje, po 1 K. in tudi več. — Zelo škodljivi so mešetarji. Delajo samo za kupce, ne pa za naše ljudstvo. V blažini nemščini se mešetar in kupec dogovorita in potem govori mešetar za nizko ceno. Mešetarji se morajo odpraviti in trgovanje uvesti zadružnim potom. — Hmelj v Savinjski dolini je ves obran. Ljudstvo je žalostno zaradi nizke cene. In Roblek?

* **Mariborski Sokol.** Z ozirom na naša izvajanja v notici „Rodoljubno delo „Domovine“ v zadnji številki, smo dobili od načelnštva M. S. sledeče pojasnilo: Odboru „Mariborskega Sokola“ ni znan noben slučaj, da bi se katerikoli član odtegnil sodelovanju pri Ciril in Metodovi slavnosti bodisi iz osebne mržnje proti gospodu profesorju dr. Verstovšku, bodisi iz kateregakoli drugega vzroka. Po soglasnem odobrovanju sklepu so se vdeležili slavnosti v kroju vsi v Mariboru bivajoči člani. Da se pa telovadbe ni moglo vdeležiti več članov, je pa bilo krivo bolj pomanjkanje prostorov; odborniki-telovadci so se vdeležili vsi prostih vaj. Telovadno draštvo „Mariborski Sokol“ smatra za svojo dolžnost, da podpira kar najizdatneje vsako narodno prireditel, pri čemur ga nikoli ne bodo ovirale osebne mržnje posameznikov. Maribor, dne 2. kimovca 1907. Marko Stajnko, t. č. tajnik, Dr. Vladimir Sernee, t. č. podstarosta, Dr. Rosina, starosta.

* **Iz srednje šole.** Prestavljeni so gimnazijski profesorji: Frid Hauptvogel iz Celja v Prago, Valter Kaluschka iz Celja na Dunaj, Oto Schmid iz Dunaja v Celje in profesor na realki na Dunaju Mih. Tsohl v Maribor.

Mariborski okraj.

m **Vpisovanje** v mariborsko gimnazijo. Vpisovanje v 1. razred c. kr. gimnazije se bo vršilo 16. septembra ob deveti uri dopoldne. Učenci, ki žele vstopiti, naj prinesejo seboj krstni list in šolsko pričevalo. Vsprejemne skušnje se prično 16. septembra ob 2. popoldne.

m **Gorelo** je na Gornji Bistrici 31. m. m. Zgor. je hlev g. Tomažiča. Ogenj je nastal na neznan način.

m **Umrla** je v Spodnji Ložnici pri Slov. Bistrici posestnica Marija Leskovar. Bila je vrla krščanska žena. N. v. m. p.!

m **Zg. Poljskava.** Dne 1. septembra vršila se je pri nas prva ljudska veselica, katere je bila kljub slabemu vremenu prav dobro obiskana. Domači g. nadučitelj Jožef Sabati pozdravil je vse došle goste in imel kratek nagovor. Kot drugi govornik nastopil je zastopnik Kršč. soc. zveze g. dr. Kovačič iz Maribora, kateri nam je v svojem dolgem govoru marsikaj podučljivega in važnega razložil o koristi bralnih in izobraževalnih društev, in kako je bilo nekdanj pri nas in danes! Navzočo kmečko ljudstvo je poslalo govor prav pazljivo, le nekateri študentje, posebno pa omizje framska mlada inteligenca (?) tik govornika klepetalo je v enomer in s tem seveda motilo govornika. Proti mraku igrali so domači dijakci igro: „Trije ptički“, katere se jim je dobro obnesla in povzročila ljudem obilo smeha. Slavnostni prostor bil je pripravljen za umetno razsvetljava, a je dež

zmotil. Slovenci zgornjepolskavski, le naprej! Začetek je bil dober!

m Volitve volilnih mož v komisijo za pridobinski davek v okrajih Maribor, St. Lenart in Slov. Bistrica se je vršila 23. avgusta. Listina 63 volilnih mož slovenskih strank je prodrla popolnoma. Volilni možje dobijo od glavne davkarje glasovnice in legitimacije. Glasovnice naj pošljejo podpisane z legitimacijo vred na glavno davkarjo v Maribor vsaj do 11. septembra t. l. Da bo ednotna lista, naj vsak volilni mož zapiše na glasovnico ta le imena: Grizold Marko, posestnik v Račjem, Bauman Janez, veleposesnik v St. Ilj v Slov. gorah kot člana komisije; Mulej Alojz, mesar v Rušah, Dobai Anton, krčmar pri Sv. Juriju ob Pesnici kot namestnika. Zaupnike, ki so poprej pobirali glasovnice, prosimo, da store svojo dolžnost; volilni možje so po večini vsi tisti, ki so nam poslali glasovnice.

m Okrajni zastop mariborski. Slovenski listi so se pritoževali, da se za volitve v okrajni zastop od slovenske strani nič ne stori. To ni res, ampak če prav še volitve niso razpisane, izvršile so se nepristranski in v najlepši slogi vseh županov že vse potrebne predpriprave. Na veliki zvon se to ni obešalo, ker se s tem stvari vsaj nič ne koristi, mogoče pa je, da se ji škodi.

m Velik sejem je pri Sv. Antonu v Slov. gor. na Ruško soboto, dne 14. t. m.

m Na Gori pri Sv. Petru nize Maribora bo na Malo Gospojnico po poznem opravilu slovesno blagoslovljena nova zlata kronica Matere Božje. Blagoslovil jo boe preč. g. prelat Hribovšek.

m V Mariboru se govori, da se je pojavil v mestu tifus. Zbolelo je baje že nekaj otrok in tudi odraslih. Dolžnost mestnega sveta bi bila, da javnost pouči, kaj je na govoricu. — V Melju je umrl sprevednik Fr. Blažič.

m V Jarenini bo v nedeljo dne 15. t. m. ob 3. uri popoldne velik shod „Slov. kmečke zveze“ v gostilni gosp. Orniču. Govoril bo g. drž. in dež. poslanec Rožkar in se bo ustanovil pododbor S. K. Z. Pričakujemo obilne udeležbe!

m Narodna trgovina. V Tegethof. ulici šte. 33. je otvoril g. František Bureč urar, zlatinar in očalar narodno trgovino.

m St. Lovrenc nad Mariborom. Kmet. bralno društvo prired dne 22. sept. veselico, h kateri uljudno vabi rodoljube. Veselica se vrši na vrtu g. Skočja. Ker je ta veselica edina v tem kraju se pričakuje obilna udeležba.

m Ruška koča pri Sv. Anehu na Pohorju se boe na slaven način blagoslovila in otvorila 8. septembra. Svečanost se vrši po sledečem redu. 1. ob 10 uri dopoldno propoved in sv. maša v cerkvi Sv. Aneha; pri maši pojo slavni mariborski pevci; 2. blagoslovljenje koče; 3. otvoritev; 4. planinska veselica na trati pred kočo z godbo, petjem itd. Prijatelji slovenskih planin! Udeležite se te redke planinske svečanosti v največjem številu. Za želedec za zabavo in streho je vse priskrbljeno. Prid vrh planin nizev sin! Podravska podružnica slov. plan. društva.

Ptujski okraj.

p Prvenci pri Ptuj. Dne 27. avgusta popoldan je začelo goreti v skednju kmeta Janeza Zemljeviča. Vsa vas je bila v veliki nevarnosti, ker ni bilo blizo nobenega možkega, ki so bili vsi na košnji. Pa vrle naše žene in krepke deklice so se ognju tako dolgo srečno ustavljale, dokler jim ni na pomoč prihitela dornovska požarna bramba, ki je ogeej ugasilna. Hvala nji! Škoda, da se v velikih vaseh, kakor Bukovci, Štojna, Markovci ne ustanovijo taka koristna društva.

p Rogatec. Liberalna stranka je imela dne 1. sept. shod. Govorili so študent dr. Kidrič, študent urednik Spindler, Žurman in Pažon. Nesreča se ni zgodila nobena.

p Požar je uničil 27. m. m. škedenj J. Zemljariča v Prvencu. Nevarnost je bila za celo vas. Častno za občane, ki so pomagali gasiti, manj častno za tiste, ki so požar opazovali. Junaško pa so se izkazali gasilci iz Moškanje, ki so na vso moč delali, vse storili in ne jenjali, dokler ni bila nevarnost odvrnjena. Čast in hvala njim!

p V Bukovci, najlepši slovenski občini, že povdarjajo nekateri možje, da bi bilo častno, koristno in lepo, ustanoviti prvo gasilno društvo markovske fаре v pomoč nesrečnikom in v veselje tamošnjih fantov. Le naprej, mladeniči, in stopite pod zastavo prostovoljnega gasilnega društva v Bukovcih! Markovčani imajo tudi čvrst tamburaški zbor, česar ni povsod najti.

p Podpora prebivalcem. Zaradi državne podpore poškodovanim občinam v rogaškem in šmarskem okraju se je obrnil državni poslanec dr. Korosec na graško namestništvo, da pospeši poizvedbe zaradi škode. O nekaterih občinah, ki so bile prizadete po toči dne 17. maja, se glasijo poročila okrajnih glavarstev ugodno. Glede uim ob drugih časih se še vršijo poizvedbe od strani pristojnih glavarstev.

p Hum in Frankovec. Zaradi velike nesreče, ki je zadela te dve občini po toči, stavila sta poslanca Rožkar in Pišek nujne predloge za podporo. Narodna stranka ju je napadala, da bosta škodovala s tem podporni akciji, ker nista bila „dobro informirana.“ Toda informirali so jih posestniki iz dotičnih občin sami, in kakor izvemo, je tudi okrajno glavarstvo ravno v istem smislu bilo informirano ter priporočilo dotični občini za podporo. Zopet en dokaz, da Narodna stranka laže o naših poslancih in jim hoče vzeti z lažnjivimi poročili le ugled pri ljudstvu.

p Sv. Rok ob Sotli. Že pred 15 meseci imeli smo nove občinske volitve. Potem sta dva moža skrupucala neki nepremišljeni rekurz, ki je seveda ostal brez pomena, a stvar se je zavlekla in še le sedaj, 1. septembra, so se zamogli redno sestaviti razni občinski odbori. Župan je Jurij Cesar, svetovalec: Jožef Antoline in Šimon Beg; odborniki: Jurij Plev-

čak, F. S. Segula (tudi občinski tajnik), Jožef Artič, Alojz Mordej, Jožef Križanec, Andrej Potočnik, Jan. Potočnik, Franc Ozvaldič, Jakob Nevak. — Sirotinski svet obstoji iz sledečih: Andrej Potočnik (predsednik), Jožef Antoline, Jožef Bele, Jurij Cesar, Jožef Artič, F. S. Segula. — Ubožni svet: Jurij Cesar, župan (predsednik), F. S. Segula, Franc Zeleznik, dr. Schuster, Fr. Ozvaldič, J. Antolič in Jožef Križanec. — Blagajnik občine: Jožef Antoline. — Policijska komisarja sta Šimon Beg (za Log), Jožef Antoline (za Dobovec). — Načelnništvo posojilnice je sestavljeno tako: Jožef Antoline, predsednik, F. S. Segula, blagajnik in knjigovodja, Jurij Cesar, Jožef Križanec, Janez Potočnik, Filip Jerič, Andrej Potočnik. Nadzornišтво zastopa: Šimon Beg, predsednik, z 8 odborniki. — Krajni šolski svet obstoji iz sledečih gg.: F. S. Segula (predsednik), Jožef Antoline (namestnik), Martin Brišnik (sol. vodja), Jurij Plevčak (sol. ogleda), Šimon Beg, Bele Jožef, Jurij Cesar, Andrej Potočnik. — Suša je strašna! Sicer pa naša občina krasno napreduje. Posojilnica, ki uraduje še samo le en mesec, ima že prometa 15.121 K 12 h. Občinski zastop (ob enem cerkveno-konkurenčni odbor) dal je na cerkev narediti novo streho za 1700 K iz s katranom impregnirane črne opeke. Je sedaj res lepa naša cerkev! Župnišče smo tudi toliko popravili, da se ni bati več poloma. Dal nam Bog srečo in svoj blagoslov še tudi zanaprej!

p Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Naš občinski urad je vložil na finančno ministrstvo zahtevo, da se izvrši pri davčnem uradu v Ptuj ravnopravnost za slovensko ljudstvo. Izročil je pritožbo drž. poslanec dr. Korosec.

p Bralno društvo Sv. Mark nize Ptuja ima dne 8. septembra podučno predavanje. G. dr. Pivko bo nadaljeval o kmečkih puntih. Začetek ob 8. uri popoldne v domači šoli. Isti dan bo predaval tudi vinarški inštruktor g. Jož. Zupanc iz Ptuja o umetnih gnojilih in drugih gospod. rečeh.

p Bralno društvo v Podvincih pri Ptuj priredi v nedeljo dne 8. sept. t. l. v prostorih g. Kureča veselico z igro „Pravica se je izkazala“, s tamburanjem, s podučljivim predavanjem in prijetno prosto zabavo. V slučaju slabega vremena se vrši veselica prihodnjo nedeljo t. j. dne 15. sept. Posebna vabila se ne razpošiljajo. K obilni udeležbi vabi prav uljudno odbor.

p Kmet. bralno društvo na Polensaku priredi 8. sept. po večernicah v narodni šoli veselico s petjem, godbo in igro: „Ne kliči vraga! Po predstavi prosta zabava v gostilni g. Šoraja.

p Kmet. društvo Lešnica in okolica priredi dne 8. sept. 1907 v gostilni g. Ant. Lipnika v Ključarovcih tombolo in veselico pri vsakem vremenu. Začetek ob štirih popoldan, dobikov je veliko, kakor srebrna anker ura in veliko drugih. Na obilna obisk vas uljudno vabi odbor.

p Sv. Tomaž pri Ormožu. Tukajšna Marijina družba priredi v ned. 8. sept. t. l. po večernicah v domači šoli 2 igri: „Sv. Cita“ in „Jeza nad petelinom in kes“. Sosedji so uljudno povabljeni.

Ljutomerski okraj.

l Ljutomer. V tukajšno šolo realko bodo se sprejemali učenci v ponedeljek, dne 16. t. m., ob 9. uri pred poldnevom v šolski sobi na tukajšnjem glavnem trgu. Vsaki na novo prišli učenec naj s seboj prinese zadnja šolska naznanila, oziroma zadnje šolsko spričevalo.

Slovenjgraški okraj.

s Pazališče, 1273 m nad morjem. Na meji celjskega, slovenjgraškega in konjiškega okraja se dviga proti nebu visoko gorovje z najvišjim vrhom Pazališče. Razgled je od tod krasen čez Pohorje, na Koroske in Savinjskeplanine, čez celjske hribe na Kranjske velikane in tja doli čez ravnine, griče in doline do Varaždinskih grebenov. Préd razveseljenim opazovalcem ležijo lepi kraji, prijazna sela ter beli trgi in mesta. Hitreje kakor oko bega misel iz kraja v kraj. Gotovo so pred stoletji iz teh visočin pazili, da ne bi se tiho prikradel v deželo zakleti sovražnik našega dobrega kmečkega ljudstva in krščanske vere — paganski Turek. Zdaj pa moramo tužnim srcem gledati, da se je že naselil in že veliko škodo napravil drugi zakleti sovražnik dobrega kmečkega ljudstva in edino prave Kristusove vere, katoliške cerkve — brezverski liberalizem!

Raz Pazališče pogledimo za sedaj v Mislinjsko dolino. Sanjavo otožna leži pred nami. Mislili bi, da vlada najlepši mir in srečna zadovoljnost. Lahko bi bilo. Žal ni tako. Ljudstvo je slovensko in katoliško. Oboje bi bilo lahko najlepše združeno. Prišlo pa je nekoliko šek v človeški podobi: krčmarjev, mesarjev, žagarjev, prekupcev in drugih. Nočemo jih natančneje označiti, le to jim povemo v spomin na njihovo nehvaležnost, da so prišli z lahkimi žepi in pa prožnimi telesi. Ko so pa temu predmetoma precej odpomogli, začeli so ljudstvo begati, ščuvati in mu škodovati. Le poglejte v nedavno preteklo dobo slovenske nesreče in sramote, le pomislite, da se tudi iz te doline hudobno piše v treh nesrečnih, slovensko pisanih, protikatoliških listih „proti značajnim kmetom, vernim katolikom in njih voditeljem, v pohujšanje in posmeh celo našim drugodeželnim narodnim in verskim nasprotnikom. Katoliški Slovenci so predlogo verovali lepm besedam o slogi ter so marsikaterega nehvaležnega tička, držali na površju, dokler si ni po svoje pomagal in lepi značajnosti začel grd boj proti svojim dobrotnikom. Izmed več takih se spominimo enega. V Saleški dolini so ga tudi katoliški Slovenci složno podpirali, tako dolgo, da jim je v zahvalo pripravil nengodnosti, sam pa odletel v sosedno dolino. Tudi tu so ga predobro katoliške roke podpirale, mu izročile trgovino na najlepšem prostoru v kraju, kjer bi bil lahko premnogo koristil zlasti pri-

prostemu kmečkemu ljudstvu. Toda če se človek ne drži svojega dela, lahko tudi najugodnejše podjetje gre ravo pot. Toliko naši nasprotniki upijejo o lepi ljubezni do bližnjega, skušnija pa nas uči, da ravno oni preradi še prevēč koristijo sebi in premalo bližnjemu. Tedaj pač ne more dovolj trdno držati stara, le slabo zlepljena prislovica: svoji k svojim, če drugega nič ni. Premalo je, v listih ropotati nad temi ali onimi osebami, naj se tržijo domačega človeka, če pa ravno domačin najmalomarneje opravlja svoje posle in še več: za hrbtno deluje proti ljubeznjivo vabljenim ljudem. Lepo je, v narodni hiši oskrbovati gostilniško službo, ni pa lepo, goste zanemarjati ter jim s tem oženiti bivanje v domači hiši, kar se je godilo ravno ob prilikah večjih veselice, kjer so bili rodoljubi navzoči tudi iz daljnih krajev in drugih dežel. Če to slovenski stvari koristi, naj razsodijo drugi. Lepo je, s svojimi rojaki koristno delovati, grdo, sejati razpor, sovraštvo in prepri ter delati škodljivo strankarstvo, spravljati na važna in odgovornostipolna mesta nesposobne može in sicer zgolj iz slavoheplja in strankarskega sovraštva. Saj je bilo ravno v našem listu povedano in natanko dokazano, kako nespametno, grdo in škodljivo je započeto strankarstvo. Pa nič ni pomagalo. Odgovor so bili napadi. Odgovor so bili poti tudi v oddaljene kraje, kjer se je celo zagrizene nemškutarje učilo, kako naj strankarsko in sramotno škodljivo nastopajo proti slovenskemu in katoliškemu ljudstvu. Dnevi 21. in 28. aprila l. l., ter 5., 9., 12., 20. in 21. maja o tem žalostno pričajo.

Dobro bi bilo, pravne nasvete dajati dobrim in poštenim ljudem, ne jih pa rabiti v korist slovenskim in češkim uskokom, kakor je bilo 5. junija.

Baš plemenito ni bilo, smejati se odločnim katoliškim kmetom, ker so jih silili k nečastni poravnavi z malopridnimi narodnimi uskoki. Ni bilo hvalevredno, škodoželjno se smejati, ko se je slovenski in katoliški kmet ustavljal plačati potnino, ker je pred kratkim sam ni nič dobil in mu je ljudomili uradnik prijazno rekel: Ker zadnjič niste nič dobili, bodete pa sedaj plačali. Ni bila sila, se od veselja po kolenih tolči, ker so bile tožbe protikatoliške nemškutarke stranke silno ugodne, nasprotne so se pa menda nekako zmešale. Ob svojem času in na pristojnem kraju se bo zvedlo zakaj.

Mnogo bi bilo lahko drugače. Tudi v gospodarskem oziru bi bilo boljše, z delavnimi možmi sodelovati, kakor jih napadati po časnikih ter delati razpore in škodo. V skupni narodni hiši bi naj imeli vsi prijetno bivališče, ne pa naši nasprotniki predpravice, da katoliške Slovence s svojim strupenim jezikom pikajo. Ni so torej treba čuditi, da se pošten človek takim učenjakom, narodnjakom in delavcem ogne v kraj, kjer ni izpostavljen takim napadom. Zato pa tudi ni treba pisati dolgovoznih člančkov v „Domovino“, ki piše kar naravnost proti katoliški veri, ter v ravno tem listu dajati nauke poštenim, rodoljubnim katolikom, naj si bodo tega ali pa onega stanu. Najlepše je res to: protiverski list si izbere, da bi učil dobre katoličane.

s Hranilnica in posojilnica v Slovenjgradu v Narodnem domu je imela v drugem letu svojega poslovanja (1906) prometa 322.160 K 67 v. Uraduje vsak ponedeljek od 9.—12. ure dopoldne in sprejema hranilne vloge tudi ob sredah in sobotah od 11.—12. ure. Hranilne vloge obrestuje po 4%, nevzdignene obresti odslej pripisuje h glavnici meseca januarja in julija vsakega leta. Hranilna knjižnice tudi sprejema kot vloge, tako da se vlagatelju obrestovanje nič ne prekine.

s St. Ilj pri Velenju. Tukajšno bralno društvo je obhajalo zadnjo nedeljo dne 1. sept. dveletnico svojega obstanka. Priredilo je v tanamer koncert in veselico, katera se je prav dobro obnesla. Sodelovali so fantje in dekleta — sami udje bralnega društva. Pri koncertu je proizvajal domači tamburaški zbor prav mišne komade. Tudi igri „Vaški skopuh“ in „Pri gospodi“ ste se prav dobro obnesli. Pri prvi igri so sodelovali domači fantje in nekateri dijaki. Drugo, katera je žela med poslušalci prav obilo pohvale, so igrale dekleta iz domače färe in bližnje okolice. Da je ta igra tako dobro izpadla, gre posebna hvala in priznanje gospodični Olgi Kranjčevi in gospodični iz višje dekliske šole, ki ste s pomočjo še nekaterih drugih gospodičin s čudapolno požrtvovalnostjo trudile z različnimi pripravami za igro. Po igri in koncertu se je razvila prav živahna zabava med ljudstvom. Gori imenovane gospodične so prodajale šopke in lističe za šaljivo pošto — vse v prid tukajšnjega bralnega društva. Seveda, ljudstva iz bližnje in daljne okolice ni manjkalo. Prihiti so gostje iz Velenja, St. Andraža, Soštanja, celo iz Celja jih je bilo mnogo videti. Na večer se je užgal umetalni ogenj, ki je čarobno razsvetljeval prijazno dolinico St. Iljsko. Pozno v noč se je igral tamburaški zbor. Na veselico, ki je vsestransko dovršeno uspela, je lahko tukajšnje bralno društvo ponosno. Še mlado, se krepko razvija in deluje v prid našega slovenskega ljudstva.

s Smartno na Paki. Kakor že znano, se je tukaj ustanovilo pevsko društvo. Dne 15. septembra se zato priredi velika slavnost ustanovitve pevskega društva, za katero je že sedaj veliko zanimanje. Vsa bratska društva prosimo, da nas tisti dan gotovo posetijo in nam svoj prihod poprej naznanijo. Hudi prosimo vsa sosednja društva, da za ta dan ne pripravljajo kakšnih prireditev. Vspored te slavnosti boe obsežen in jako zanimiv. V prihodnji šte. „Sloven-

„Skega Gospodarja“ objavimo matičen vspeh, začetek in prostor te slavnosti. Vsak prijatelj slovenske pesni naj se že sedaj odloči, da gre dne 15. septembra na Pako. Več prihodnjic!

V Zavodnjem bo v nedeljo 15. septembra ob 11. uri popoldne ustanovni shod kmetijskega izobraževalnega društva z govorom in petjem.

Ubil se je v Zavodnjem imovit in ogleden posestnik Vincenc Potočnik, podomače Slivnik. Padel je iz svojega novega gospodarskega poslopja, katero ravno stavijo, tako nesrečno, da je nezavesten obležal in dan potem izdihnil, ne da bi se bil le najmanj zavedel. Bil je strasten privrženec „Stajerca“ in agitator za Narodno stranko. Bog mu bodi milostljiv!

Konjiški okraj.

k Ziče. Neizprosna smrt, ki zahteva toliko žrtv v naši župniji, je prerezala nit življenja mladi, še ne 20 let stari Miciki Ulčnik. Ranjka je bila izvrstna pevka cerkvenega zbora in zvesta hči Marijine družbe. Z nalezljivo boleznijo, s skratlico, je morala prerano leči v hladen grob. Vrli deklici sveti večna luč!

Celjski okraj.

Ljudska branilnica in posojilnica v Celju. „Kaj pa je tebe treba bilo!“, vskljnil je marsikdo, ko je zvedel, da se je osnoval v Celju nov denarni zavod za Slovence. Kdor je pa opazoval delovanje naših dosedaj obstoječih denarnih zavodov v Celju, in kdor je opazoval delovanje naših narodnih nasprotnikov na tem polju, bode odobral osonvanje novega denarnega zavoda in nam pritrtil, da je že bil skrajni čas zato.

Pri obstoječih denarnih zavodih imajo prvo in glavno besedo možje, ki reklamirajo za se največ dobička od njih. Zato ni bilo mogoče dosedaj izposlovanje od teh posojila drugače, kakor po odvetniku in notarju.

Prošnje, vložene naravnost pri zavodu, so se ali kratkoma odklonile, ali pa zavrnile na kako pisarno.

Za realiziranje posojil so torej navadno narasli stroški po odvetniškem ali notarskem tarifu, na ta način pa je bil kredit, ki ga je dobival naš kmet, predrag.

Najnevarnejši naš narodni nasprotnik, s kranjskega privandranca „Nemec“ dr. pl. Jabornik, je hitro pogruntal, kako nas je treba naskočiti. Že obstoječa „Spar- und Vorschubverein“ mestne hranilnice celjske ni hotela slediti njegovim nasvetom, zato je osnoval lastno „Spar- in Vorschubkasso“ in ponujal kmetom denar skoro brez vsakih stroškov; zaračunal je le gotove izdatke za koleke.

Kmetje so začeli trumoma zahajati po ceneji kredit, dr. pl. Jabornegg je pa skoro preplaval zemljiško knjigo našega kmeta z nemškimi vknjižbami.

Bilo je tedaj neobhodno potrebno, nekaj storiti za našega kmeta, odvrtiti ga od nastavljenih pasti in rešiti nasprotnih spon. Lov nasprotnikov na našega kmeta v svrhu, storiti ga zopet odvisnega od nemškega kapitala, je bil dobro preračunjen ter lepo tiho zasnovan. To bi bili morali vodilni faktorji naših denarnih zavodov uvideti in upoštevati nevarnost, koja preti našemu kmetu, ki se je vsled njihove krivde začel odvracati od naših zavodov in zahajati k tujim.

Preustrojiti bi bili morali poslovanje naših denarnih zavodov, primerno toku časa; ker pa tega niso storili, je nastala nevarnost, da postane naš kmet kmalu zopet tako odvisen od nemškega kapitala, kakor je bil pred četrstoletjem. Ker se tem našim gospodom predobro godi, tudi niso imeli časa premišljevat, kake posledice bi to rodilo.

Preskrbeti kolikor mogoče z malimi stroški ceneji kredit našemu kmetu in obrtniku, obrniti njihovo pozornost na naše denarne zavode, ter jih opozoriti na pretečo nevarnost, ako bodo zopet odvisni od nemškega kapitala — bode naloga novega denarnega zavoda, nikakor pa ne pomnoževati strankarski boj. Zato mu želimo najboljši uspeh pri njegovem delovanju v blagor in prid slovenskega ljudstva.

Razcvita naj se, živi in pa krepko napreduje!

Postne razmere na Dobrni bodo zopet morale v javnost. Poštarija Gola opozarjamo, naj pazi na svojega mladega pomočnika Voglerja, kadar je ta v poštne uradu. Ne vznemirja nas posebno, če Vogler krasni svoja nemška prsa, oziroma luknjo svoje suk-njice, s plavicami in frankfurtarskimi znamenji zunaj poštne urada. Drugačnja je pa stvar v službi. Tukaj si tako prusaško izzivanje mladega Voglerja odločno prepovedujemo. Vogler — oče so se nekaj pisali Voglar — naj tudi poizve, če nimajo morebiti vojaki na cesarskih vojaških vajah posebne pošte, da ne bo strank zadrževal po nepotrebnem. Če se po-boljša, mu v prihodnje prizanesemo, če ne, pa še govorimo par resnih besed.

Velika goljufija na južni železnici. V Laškem trgu so prišli na sled veliki goljufiji, vsled katere je južna železnica oškodovana za skoro 42.000 K. 15. m. m. je prišel v hotel Henkel neki tu-jec, ki se je vpisal kot dr. Karol Friedmann ter pričepovedoval, da pričakuje večjo svoto denarja. Z ozi-vanjem na to je v hotelu živel na dolg ter si tudi od-natakariče izposodil nekaj denarja. Večkrat je na pošti vprašal, če je prišlo že kako priporočeno pismo

na dr. Friedmanna, ki je baje v njem nakaznica na omenjeno svoto. 18. m. m. je res dobil pismo z na-kaznico na 41 tisoč kron, ki naj jih dr. Friedmannu izplača železniška postaja v Laškem. Isti dan je pri-šel tujec k postajnemu načelniku Leyerju, ki mu je, pregledavši listine, v navzočnosti pristava Lopiča iz-plačal 41.230 K 56 v. Postajenačelnik je namreč že 16. m. m. dobil od stavbenega ravnateljstva južne železnice ukaz, naj ono svoto izplača dr. Friedmannu ter je takoj poslal na ravnateljsko blagajno na Du-naj potrdilo o sprejemu denarja. Šlo je namreč za plačilo železniških pragov, ki jih je prodal železniški upravi neki Zabavnik, vendar odstopil denar dr. Friedmannu v Zagrebu proti temu, da mu je ta pre-pustil neki gozd. Dr. Friedmann je potem v hotelu plačeval za pijačo vsakomur, kdor je hotel piti, šam-panjec je tekel v potokih. Toda začeli so kmalu su-miti, da je le navaden goljuf, kajti njegov nastop je bil nesiguren in večkrat se zapletel v protislovja, češ, da je denar dobil za les, drugič pa, da ga je podedoval. Zato jo je 19. m. m. popihal neznan kam. Od ravnateljstva južne železnice pa je laški postajni načelnik dobil poziv, naj poroča, če se je denar iz-ročil pravemu dr. Friedmannu, nakar je g. Leyer odgovoril, da v celem trgu nihče ne bi mogel do-gnati, je li tujec bil pravi upravičenec ali ne ter da se tudi ni zahtevala legitimacija. Nato je ravnatelj-svo zahtevalo popis tujca in kmalu je brzjavka potrdila sum, da je prišel po denar navaden goljuf. Razlagajo si sedaj ta slučaj tako, da je eden izmed uslužbencev dr. Friedmanna, dobro poznaoč raz-mere, sam pisal na stavbeno vodstvo na Dunaj, naj pošlje nakaznico v Laško in naj nakaže svoto pri blagajni železniške postaje v Laškem. Tujec je sred-nje postave, zastaven, z majhnimi, črnimi brkami in majhno konicasto brado ter črnimi, prodrljivimi oč-mi. Skodo bode seveda trpela južna železnica, po-stajnega načelnika Leyerja ne zadene nobena kriv-da, ker se je ravnal popolnoma po predpisih. Po-stajno načelništvo v Laškem je že pri okr. sodnji vložilo kazensko ovadbo.

Graščino Novo Celje v Žalcu z obširnimi posestvi, last starega grofa Salma, je kupila parca-lačna banka iz Zagreba in bo razprodala vse med domače kmete.

Okolica celjska. Višnjaves nad Vojnikom ima starega župana, ki je živ dokaz, kam zabrede sicer dober človek, ako neprestano čita liberalne no-vine, kakoršne so ljubljanski „Slovenski Narod“, celjska „Domovina“, „Narodni List“, pa ptujski „Staj-erac“. Ves je zletel v liberalni tabor. Blizu ne čuti, kaj to pomeni. Celjski dohtarji liberalci delajo z njim, kar hočejo. Tako je zopet na njihovo povelje moral zadnje nedelje sklicati shod volilcev. Čemu? To so mu povedali na lepakih, katerih so mu doposlali. Pravijo: „Poslanca Robleka nasprotniki trosijo o njem najostudnejše laži. Pridite in se bodete iz njegovih ust prepričali o teh obrekovanjih ter brezmejni pod-losti in lažljivosti nasprotnikov.“ No, Roblek je res prišel, pa nismo mogli izvedeti, kaj bi se bilo o njem šagalo. Da je slab govornik, o tem smo se zopet pre-pričali. Kaj je za kmete res koristnega v državnem zboru nasvetoval, govoril, o tem nismo slišali ničesar. Največ preglavice mu je delalo to dejstvo, da je hmelju cena tako padla, kakor še nikoli. Klaverno je to nesrečo razlagal, pobite hmeljarje tolažil: Potr-pite se, bo kmalu bolje, ter pristavil: Jaz pa tega nisem kriv ter ne morem pomagati, da bi cena hme-lju zopet poskočila. Zakaj pa je čutil in še čuti po-trebo, se pred svojimi volilci pravi, zagovarjati in opravičevati? Zato, ker so njegovi pristaši in agita-torji s hmeljem za njega najizdatnejše rogovilili, kmete begali in lovili. S hmeljem se je za Robleka agita-rako, s hmeljem je zmagal. Od Sv. Jurija do Sv. Jurija so upili: Le Robleka moramo voliti, on bo po-magal, da bode kila hmelja stal 2 gld. ali 4 krone. Vsak pametnjak je moral spoznati, da so to prazne besede, pa bilo je zastoj, a Roblek sam jim ni ugo-varjal. No, sedaj pa v Žalcu niti 30 kr. radi ne da-jo za kilo hmelja. Drugače rečeno, sedaj je pribito, da so Roblekovi pristaši „v brezmejni podlosti in lažljivosti“ kmete za nos vodili, to je bilo najostud-njejše politično sleparstvo in goljufija. Nekateri kme-tje so Robleka prosili, naj pomaga, da bodo otroci samo dopoldne v šolo hodili do končanega 12. leta. Roblek je odklonil, češ, v 13. in 14. letu se otrok največ nauči. Zakaj pa dajejo učitelji skoro vsem otrokom zadnjih letnikov dopusta tako, da imajo poleti v 3. ali 4. razredu komaj po 10 učencev. Rob-lek je liberalce ter ne uvidi, da je šolstvo na kme-tih zavojeno. Poslušalec ni imel veliko. Najbolj so mu pritrjevali nekateri spufani šotarji, mizarji in pa žejni krofi. Neka zvita buča je namreč razgla-sila, da bo Roblek dal polovnjak vina in da voz pi-va vže peljajo. Zato so oni žejni krofi hrabro vlekli, saj bo Roblek vse plačal. Toda Roblek je svoj moš-njiček varčno zaprl in se odpeljal, pivci so pa raz-očarani se spogledali in sami plačali, kar so popili. Navdušenja je bilo takoj konec.

Dobrna. V zadnjem času so v ganljivi med-sebojni ljubezni začeli dobrnski Slovence zopet na-padati: ptujski „Stajerc“, celjskavahtarica in na novo ljubljanski „Slovenski (?) Narod.“ Ubogi Dobrnčani! Sedaj nas bo menda konec! Malo čudno se nam res zdi ta edinstvo med nemškim, slovenskim in nemčur-skim listom; še bolj se pa čudimo, da je nemški list pisal še najmanj hudobno. Danes se hočemo pome-niti samo z dopisnikom ljubljanskega liberalnega li-sta. Nahrulil nas je že dvakrat zaradi — poštnega

pečata! Kakor da bi dobrnski Slovinci imeli oblast deliti dvojezične poštne pečate! To bi nas trgovinski minister presneto grdo pogledal. Iz vojniške okolice pošlja torej nek mladič svojo modrost v „Slovenski Narod.“ Fant! pobrigaj se za bližje rači — morebiti za Vojnik — ne vrtikaj se pa v dobrnske stvari, o katerih razumeš toliko, kakor žaba o petju. Dobrn-čane hoče učiti tak fantek iz vojniške okolice, in ven-dar so Dobrnčani več storili in trpeli za narodnost, kakor vsi liberalni petelinčki dopisnikove vrste. Če se nismo dobili dvojezičnega poštnega pečata, nismo krivi mi, ampak liberalni češki minister. Naj bo en-krat javno povedano, da se je za časa nemškega katoliškega ministra dosegel ložje kak dvojezični po-štini pečat in napis, kakor pa sedaj, ko je trgovinski minister Čeh. Zopet dokaz, da se liberalizem malo briga za narodnost! Kar pa zadeva neutrudno na-stopanje, misli menda fant-liberalček iz vojniške oko-lice, da to obstoji v tem, če se po liberalnih listih vpije ter udriha po ljudeh, katerih narodnost do se-daj še nima nobenega madeža. Liberalni revež še brati ne zna praviino. Če nam pove, kedaj in kje smo pisali, da je Roblek kriv, da se v Dobrni še vedno šopiri samonemški napis na poštne pečatu, mu nasvetujemo mažo, da mu zrastejo brke. Da bi nas pa notica liberalnega dopisnika kedaj spekla, pa liberalček iz vojniške okolice sam sebi menda ne ve-ruje. Popolnoma hladni ostanemo tudi pri izjavi, da dopisnik „Slovenskega Naroda“ dobrnskimi matador-jem ni priznal potrebne energije. Razvijali smo po-trebno energijo davno poprej, predno je fant vedel, kaj pomenijo besede matador, energija in drugi taki izrazi. To je menda narodno-radikalno, če se kupo-ma rabijo tujke!? Če nas fantek-liberalček iz vojni-ške okolice zopet počasti s kakim dopisom v kak li-beralen list, nas bo zelo veselilo. Prosili bi, naj piše bolj pametno in dosledno, pa tudi morebiti kam bliž-je, ne pa v Ljubljano. Morebiti pa drugi listi ne spre-jemajo več njegovih otročarij. Čuditi bi se ne bilo! Bojimo se le, da se bo na tak način njegovo neutru-dno nastopanje kmalu — utrudilo. A če tudi leže k večnemu političnemu počitku, slovensko ljudstvo ne bo trpelo škode, najmanj pa dobrnski Slovinci.

Smarje pri Ješah. Pretekli teden bil je v naši fari dvakrat ogenj. V nedeljo zvečer pogorela je pri Sv. Miklavžu Kurnikova kočarija. Osumljen je gospodar sam, da je zanetil ogenj, in je sedaj v pre-iskovalnem zaporu v Celju. — V petek zvečer ob 11. uri pogorelo je gospodarsko poslopje posestniku Bo-štjanu Stancer v Zastranji tik trga. Poslopje je po-polnoma vničeno. Zgorelo je mnogo sena, slame in vso poljsko orodje, le živino so rešili. Zanetila je najbrž iz sovraštva hučobna roka.

Laži o novi posojilnici v Celju. Spindlerjev zaplotni list laže, da se odbornik Kmecl jezi, ker je postal predsednik g. profesor Cestnik itd. Spindler bi rad s podpihovanjem naredil zdražbo. G. Kmecl mu da 200 K, ako dokaže, kar piše o njegovi jezi.

Zid, odbornik slovenske občine. Pri zadnjih ob-činskih volitvah v Loku pri Zidanem mostu je bil v prvem razredu od Nemcev in slovenskih liberalcev izvoljen v odbor tudi jud Knina, ravnatelj tovarne za olje, in protestant Skalac, gostilničar na kolodvoru Zidani most. To je menda edina občina na Slovenskem, ki ima žida v svojem odboru.

V Lučah bo v nedeljo dne 8. septembra po rani maši shod Slov. kmečke zveze. Govorila bosta gg. državna poslanca dr. Benkovič in dr. Korošec. Pridite na shod!

V Ljubnem se vrši v nedeljo dne 8. septembra po drugem sv. opravilu shod „Slov. kmečke zveze“. Govorila gg. državna poslanca dr. Benkovič in dr. Korošec. Vabimo vse kmete na shod!

Ponikva. Sklicuje se na § 19 tiskovnega zakona od 17. dec. 1862, drž. zak. št. 6/1863, zahtevamo, da ob-javite gledé notice „Na Ponikvo“, ki je priobčena pod ru-briko „Celjski okraj“ v št. 41 Vašega lista od 22. avgusta t. l. v postavnem roku na istem mestu in z istimi črkami, kolikor se tiče podpisane „Zadružne Zveze“ naslednji po-pravek: Ni res, da ima nepristranska „Zadružna Zveza“ v Celju svoje roke vmes gledé tega, kar piše gori navedena notica o dogodkih na Ponkvi v nedeljo dne 18. avg. t. l. Res pa je, da nima „Zadružna Zveza“ rok vmes in da ni bil nikdo na Ponkvi imenom naše Zveze. S spoštovanjem: Zadružna zveza v Celju, r. z. z. o. z., Dr. J. Vrečko, F. Jošt.

Hrastnik. Pri naši kemični tovarni udrila se je ba-raka, ki je bila postavljena na traverzah preko potoka ter je pri tem kakih 1000 vreč, napoljenih z barvilom, padlo v vodo. Večinoma je roba seve pokvarjena ter ni več za rabo.

Grad Lemberg je z vsem obširnimi zemljiščem vred kupil g. Berdajs, veleposestnik na Savi ob južni železnici.

Pri kuhanju je prsknila iskra v oko Jožefi Hudena na Bizeljskem ter je nevarno ranila.

Vransko. Sodni sluga pri tukajšnjem okrajnem so-dišču g. Ivan Gaber je dobil častno kolajno za 40letno zvesto službovanje.

Loka pri Zidanem mostu. Socialdemokrat Čobal obsojen. Kakor znano, je socialdemokratski kandidat Čobal na volilnem shodu tukaj razžalil vojake z besedo krom-pirjevci; vsled tega je takrat nastala velika nevolja med možmi, in Čobalu bi se bilo slabo godilo, ko bi se ne bil hitro pobral iz Loke. Socialdemokrati so potem tožarili pri-staše Kmečke zveze, posebno Vinkota Moro, rekoč, da je ta hujskal; na vsak način bi ga bili radi uničili; to je socialdemokratska ljubezen. Ali dne 27. avgusta je bil Moro pri okrožnem sodišču popolnoma oproščen, Čobal pa je dobil zaradi „krompirjevcev“ tri dni zapore. Druge je hotel po-kopati, pa je sam padel v jamo.

c **Rečica.** Prihodno nedeljo 8. septembra bo v Jarovžu na Rečici zborovanje Slovenske kmečke zveze po večernicah. Govorila bosta gg. državna posl. dr. Anton Korošec in dr. Benkovič. Pričute v obilnem številu!

c **Duh se je omračil** g. A. Jermānu, šestošolcu iz Ljubljane, ki je bil v Trbovljah na počitnicah pri svojih stariših. Pridnemu dijaku in vrlim starišem naše sočutje! Bolnika so prepeljali v opazovalnico v Gradec.

c **Radikalno dijaštvo** ima v Celju dne 5., 6. in 7. septembra shod.

c **Liberalna Zadruga zveza** snuje še naprej za hrbtom pristašev Kmečke zveze svoje posojilnice. A uradno razglasa, da „se ne briga za politično mnenje posameznikov“!

Brežiški okraj.

b **Dobje pri Planini.** Naš nadučitelj Valentin Pulko je bil te dni pri c. kr. okrožni kot prizivni sodnji v Celju obsojen na 60 K globe ali nekaj dni zapora, ker je razžalil trgovca Antona Teržan mlajšega in našega župana Pintera na časti; tudi ima trpeti vse stroške. Pulkota je zastopal — kozjanski nemški odvetnik dr. Zirnigast! Menda bo sčasoma tudi c. kr. deželni šolski svet uvidel, da bo bolje za Dobje in za nadučitelja, če ga prestavi kam drugam, in magari na boljše mesto!

b **Planina.** Daleč okoli znani agitator liberalne Narodne stranke in dopisnik lajnjevega „Stajerca“ dobil je za vselej slovo pri tukajšnji grajščini. Da, kdor drugim jamo koplje, sam vanje pade. — Povedati vam moram, dragi bralci „Slovenskega Gospodarja“, šaljni prizor, ki se je zgodil dne 11. avgusta zvečer pri nas na Planini: Okoli 11. ure peljal se je g. župan proti domu. Prileti od neke strani hruška na voz, katera ga je nekoliko zadela. To ga je tako razburilo, da se je začel hudovati čez Slovence ter klicati c. kr. orožnike, naj aretirajo trgovskega pomočnika Jazbinšekovega, ki se je popolnoma mirno pogovarjal s svojim bratom na trgu, in ni popolnoma nič vedel, kedo je g. županu hruško v hrbet vrgekl. Orožniki so se sami smejali županovemu razburjenju. — Ponočni čuvaj.

b **Občina Preborje** je dobila vsled nujnega predloga državnega poslanca dr. Korošca državno podporo 1500 K za škodo prizadeto jil l. 1906 na raznih kmečkih pridelkih. Za druge občine kozjanskega okraja še tečejo poizvedbe od strani c. kr. okrajnega glavarstva v Brežicah.

b **Iz Sevnice ob Savi.** Zapustil nas je g. Ivan Roth, c. kr. višji oficijal pri c. kr. sodnji, da nastopi svoje mesto pri c. kr. okrajni sodnji v Šmarju pri Jelšah. Ostane nam v najboljšem spominu, strankam radi svoje ljubeznivosti in vstreljivosti, ožjim svojem prijateljem pa radi svoje odkritosrčnosti. Čeravno nam je žal za njim, se vendar tudi mi veselimo njegovega povišanja ter odkritosrčno želimo, da bi mu tudi v Šmarju vedno cvetela rožica, ki se imenuje zadovoljnost.

b **Zaročil se je** trgovec g. Janez Regvat v Pilštanju s hčerko nadučitelja iz St. Vida pri Planini gđc. Stefko Bračičevo.

Drobtinice.

d **Legar v Gradcu.** Na legarju se obolele v Gradcu minoli leden tri osebe, ena oseba je pa pripotovala v Gradec bolna na legarju.

d **Drobne vesti.** Pri vojaških vajah v Lejpa na Češkem je padel dragonec s konjem vred raz neke skale. Konj je bil takoj mrtev, dragonec pa smrtonovarno ranjen. — V Milanu se je poročila cerkev, katero so še le pred 50 leti sezidali. — 16letna grofica Henrieta Pongrac na Ogrskem se je zaljubila v 23letnega kmečkega fanta Ivana Andrasik in je z njim ušla. Njen oče, ki je večkratni milijonar, jo je zavrzel. — Saški kralj je bil dne 27. m. m. na Triglavu. — Razen 2 vojakov in 1 prostovoljca so še umrli pri prekoračenju Radla štirje vojaki 2. bosanskega pešpolka. — Pri vojaških vajah blizu Dunajskega Noveg mesta so nadčloveški napori in silna vročina terjali mnogo človeških žrtev, 25. polk je marširal od 3. zjutraj do 3. popoldne. Na potu je onemoglo 156 mož. To so grozne razmere in poslanci bodo morali pošteno posvetiti. — V letovišču Baden-Baden so ukradli tatovi v nekem hotelu neki baronici 90.000 frankov in baronu Rothschildu 100.000 frankov. — Pri manevrih na Koroškem je ustrelil neki vojak z ostro patrono in ustrelil nekoga nadporočnika 2. bosanskega polka. Strelca niso našli. — V mestu Toranya ob galicijski meji in v Also Vess na Ogrskem se je pojavila kolera.

Narodno gospodarstvo.

g **Naše napake pri zavarovanju proti ognju.** Ne mine leto, da bi ne bilo na kmetih po več požarov. Tu zgori polovica vasi, tam hiša z gospodarskim poslopjem, kozole itd. Skoro vselej se slišijo pri takih nesrečah žalostne tožbe, da je škoda po požaru veliko večja, kakor je zavarovana vrednost, tako da so prišli pogorelici v veliko bedo in stisko. Žal, da so te tožbe resnične, žalostno pa tudi, da se v zvezi s tem nesrečam ne moremo odločiti, da bi svoja poslopja bolje zavarovali. Toliko se je hvale Bogu do danes doseglo, da se gospodarji sploh zavarujejo, ali klve veliki napaki se godita pri tem zavarovanju, ki jih moramo danes našim gospodarjem očitati, in ti sta 1. da v pre mnogih slučajih naša poslopja priz-

ko zavarujemo in 2. da ne zavarujemo nobenih pridelkov.

Če zavarujemo gospodarska poslopja, zavarovati jih moramo tako visoko, kolikor so vredna, da jih lahko nazaj postavimo, če nam pogore. To mora biti naše vodilo! Kaj ni žalostno, če zgori poslopje, ki je vredno 4000 K, odškodnine dobimo pa le 1000 K, in sicer zaradi tega tako malo, ker je bilo poslopje tako nizko zavarovano? Kje pa dobimo drugih 3000 K? Kaj se moramo v takih slučajih res zokapat v nove dolgove? Vsega tega bi ne bilo treba, ako bi se zavarovali za pravo vrednost. Ne rečem, res je gospodarju, ki izteška izhaja, težavno plačevati potrebno zavarovalnico, ali takih stroškov se ne smemo bati! Saj se gre za naše imetje! Ne glejmo tedaj na tiste kronce, katere moramo za pošteno zavarovanje več plačati, saj je poleg primerne odškodnine, ki jo dobimo za slučaj nesreče, tudi to veliko vredno, da smo brez težkih skrbi zaradi kakšnega ognja.

Druga velika napaka je pa ta, da ne zavarujemo nobenih pridelkov. Škoda, ki nas v tem slučaju zadene, je v poletnem času in jeseni, ko so vsi pridelki spravljani, posebno velika in je spravila že marsikoga na beraško palico. Ne branimo se tedaj teh stroškov in zavarujemo tudi pridelke, zlasti vse tiste, ki so posebno nevarni pred ognjem, kakor je n. pr. krma, seno in slama. Saj ni zavarovalnica tako visoka, da bi je ne mogli utrpeti! Varčujemo raje pri drugih izdatkih, ki so manj potrebni! Težko je sicer šteti denar v zavarovalne namene, ali to smo dolžni sebi in svojim otrokom, kajti nihče ne ve, kdaj ga zadene nesreča. Ne varčujemo tedaj pri zavarovalnici, ampak varčujemo raje pri drugih manj potrebnih stroških.

g **Kako se zatirajo molji v žitnici?** Žitni molj je metulj, in sicer prav rahel in nežen metuljček. Podnevi sedi mirno po stenah, krilca drži zganjena v podobni strehe, a na glavi ima čopok rumene dlake in pa črne ntkaste tipalnice. Krilca so tenka in ob krajih razen prednjega obrobljena s svilastimi pretenkimi dlačicami ali resicami. Prednja krila so na srebrastem dnu rjava in črna pisana, zadnja pa sivkasta brez vseh lis in marog. Metuljček se prikaže navadno meseca junija, včasih tudi že prej ali pa pozneje, in ko se je zaplodil, poišče samica žitne kupe in prilipi na vsako zrno eno ali dve jajci. Ko je vse oddala, pogine. Za kakih dvanajst dni se iz jajca izvali bela ličinka z rjaskasto glavico. Ta ličinka nima drugega dela, kakor dolbsti zrna in razjedati moko. Ko je z enim zrnem gotova, loti se drugega, potem pa tretjega in tako naprej, a vsa ta zrna se skupaj drže, ker jih je goseničica prepredla in zvezala z nekimi nitmi. V takem sprejku je včasih 20 in še več zrn, sredi njih je ličinka in okoli nje vse polno blata. To blato smrdi in tega smradu se več ali manj navzame vse žito, in tudi moka iz tega žita ima neprijeten duh in okus. Pravimo: žito je okopnelo in moka iz njega je zatohla. Meseca septembra je goseničica dorasla. Tedaj preneha jesti, gre iz svojega sredka in lazi nemirno semtertja, iskaje si kakega ktička, kjer bi se mogla zapresti. Tak ktiček najde navadno kje na tleh ali na steni. Na samem žitu se jih zaprede prav malo. A lazeč pušča za seboj povsodi svojo perjo, tako da je včasih ves žitni kup z njo preprežen. Ko si je našla ktiček povšeči, napravi si iz smeti in ogledanih tršičih rahel zapredek, kjer prezimi še kakor ličinka, in šele spomladi se zabubi, a nekoliko tednov pozneje se prikaže metuljček. Najvažnejše sredstvo žitnega molja zatreti je, odvzeti mu vsa skrivališča. V to svrhu je skrbno zamazati vse reze in razpoke v zidu, v tramih in na tleh, in sicer z apnom ali s karanom, da gosenice ne najdejo prilike, se kje zabubiti. Ob času, ko metulj leta, torej od maja do julija, je žito pridno premetavati. Kadar ni več videti na stenah metuljev in kadar se jih ne vidi zvečer okoli letali, takrat je v imenovanih mesecih imeti žitne shrambe zaprte, da ne pridejo vanje metulji od drugod. Če je shramba pobeljena, se metulji dez dan drže mirno po stenah in jih je mogoče v veliki meri ugonobiti. Prav koristno je, postaviti v shrambe plitve posode z vodo, kamor se zvečer postavijo luči. Metulji silijo k luči, popadejo v vodo ali pa se tam osmode. Na ta način se v eni noči polovi ogromna množina tega mrčesa. Prav koristno je meseca februarja in marca odrgniti s sten in tal bube, ki jih je potem pobrati in sežgati. Najbolje je seveda vse moljavo žito hitro s pota spraviti in spraznjeno žitnico na popisani način očediti.

g **Rudečica** se je zopet pojavila med svinjami. Zato še enkrat opozarjamo svinjerejce, da je glavna odpomoč snaga, zračni hlevi, dobra hrana; glavna odpomoč pa je cepljenje svinj.

g **Jabolke za mošt** kupuje deželni kulturni svet za Zg. Avstrijsko v Lincu.

g **Vino bo dražje.** Trgovske vesti poročajo, da se letos vino podražuje in to glavno radi tega, ker je lanski pridelek, ki je bil po celi državi jako nedostaten, že pošel in je v večini vinogradnih dežel vinska letina slaba. V nekaterih krajih, zlasti na Tirolskem, kaže sicer dobro, v drugih pa vinogradniki ne pridelajo za lastno potrebo. Tudi na Ogrskem bo trgatave nedostatna. Zato zahtevajo vinogradniki že sedaj mnogo višje cene nego lani. Ker kaže pri nas vino po nekod še vedno dobro, upamo, da si naši kmetovalci dobro opomorejo.

g **Kdo ima seno na prodaj?** Na Goriškem bo letos vsled suše jako malo sena, in že sedaj dobivamo obilo vprašanj, kdo prodaja seno v celih vago-

nih. Prosimo vse tiste, ki imajo seno na prodaj, in morejo stisnjeno seno v celih vagonih odpošljati, da prijavijo svoje naslove uredništvu lista „Gorica“ v Gorci.

Najnovejše novice.

Shod v Koprivniku pri Framu. Dne 15. sept. priredi državni poslanec Pišek v Koprivniku pri Framu veliko politično zborovanje. Natančneje poročamo v prihodnji številki.

Shod v Gorici pri Rajhenburgu. V nedeljo dne 15. septembra poroča o državnozbornem delovanju gospod državni poslanec dr. Benkovič na shodu v Habinčevi gostilni na Gorici pri Rajhenburgu.

Duhovniške vesti. Začasnim katehetom v Mariboru je imenovan vikar J. Markošek. Prestavljeni so: J. E. Kociper iz Ljutomer kot vikar v Maribor, Alojz Gričnik iz Zetal k Sv. Marku na Dr. p., M. Agrež iz Sv. Marka k Sv. Janžu na Dravskem polju, Anton Tkavc iz St. Janža v Ljutomer. Novonastavljen je novomašnik Martin Kramberger v St. Andražu v Slov. gor. O. Pij Vakselj ostane v St. Vidu v Halozah, o. Mans. Zöhrer v Ptuj, o. A. Brdnik pride kot kaplan v Ptuj.

Sprejem v celjsko gimnazijo. Na c. kr. samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredih v Celju se vpisujejo učenci za prihodnje šolsko leto v I. razred 16. septembra ob 8.—10. ure. Sprejemni izpit se začne 16. septembra ob 10. uri. Učenci, kateri hočejo biti sprejeti v I. razred, morajo biti spremljani od svojih starišev ali njih namestnikov in s seboj prinesiti krstni list in pa šolska naznaila.

Goljufi v Laškem prijetl. Sprejaj poročamo o goljufiji v Laškem, ko so izplačali nad 41.000 kron namenjenih neki zagrebški tvrdki za dobavo lesenih železniških pragov, nekemu goljufu. Polkeja je do gnala, da sta sokriva goljufije dva železniška uradnika in pa neki uradni sluga. Aretirani so: uradni sluga Pohle, 36 let star, oženjen in oče treh otrok, ki stanuje na Dunaju, bivši uradnik Južne železnice Karol Engelberth in 31letni asistent Josef Schönthoner, ki so izvršili predrzno sleparijo.

Listnica uredništva.

Čreanovec: S takimi maleznostmi se ljudje samo dražijo! — Vojnik: Preosebno, zato tožljivo!

Loterijske številke.

Dne 31. avgusta 1907.

Line	75	54	27	82	70
Triest	49	33	83	27	86

Tržne cene

v Mariboru od 31. avgusta 1907.

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica		21	—	—	—
rž		17	—	—	—
ječmen		18	—	—	—
oves		16	—	—	—
koruza		17	—	—	—
proso		—	—	—	—
ajda		21	—	—	—
seno		6	—	—	—
slama		5	—	—	—
fižola	1 kg	—	24	—	—
grah		—	52	—	—
loča		—	80	—	—
krompir		—	8	—	—
sir		—	32	—	—
surovo maalo		2	60	—	—
maalo		1	68	—	—
špoh, svež		1	60	—	—
zelje, kislo		—	—	—	—
repa, kisla		—	—	—	—
mleko	1 lit.	—	20	—	—
smetana, sladka		—	—	—	—
„ kisl		—	—	—	—
zelje	100 glav	—	—	—	—
jajce	1 kom.	—	6	—	—

MALA OZNANILA.

Vsaka beseda stane 2 vin.

Ti inserati se sprejmejo samo proti predplačilu. — Pri vprašanjih na upravnitvo se mora priložiti znak za odgovor.

Išče se pomožni oskrbnik (šofer) več slovenskega in nemškega jezika v srednjih letih z dobrimi izpovedmi izvežban v vseh gospodarskih delih. Samci imajo prednost pred oženjenimi in plača ter hrana po dogovoru in služba se lahko nastopi takoj. Prosilci naj pošljajo izpovedala in ponudbe Grajsko Dolnji grad (Oberluttensberg) pošta Ljutomer (Štajersko). 617 (2—1)

Pozor mlinarji in veloposetnikl imam na prodaj sledeče jako dobro ohranjene stroje: veliki mlatilni stroj na kolah, bateri mlati, vetri in ščinja vse ob enem. I veliki stroj „trijer“ za čiščenje vsakovrstnega zrnja. 1 mlinski cilindar na 4 predale, 1 mlinski cilindar na 2 predala, 1 izvrstni stroj za čiščenje pšeničnih grizov, 1 stroj za luščenje pšenice in žita, 1 vetrov mlin itd. Alojz Kukovec mlinar v Ptuj. 614 (2—1)